

31998L0031

L 204/13

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

21.7.1998

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 98/31/WE
z dnia 22 czerwca 1998 r.
zmieniająca dyrektywę Rady 93/6/EWG w sprawie adekwatności kapitałowej przedsiębiorstw
inwestycyjnych i instytucji kredytowych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 57 ust. 2 zdanie pierwsze i trzecie,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Instytutu Walutowego ⁽³⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189b Traktatu ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Ryzyko wiążące się z obrotem towarowym i towarowymi instrumentami pochodnymi podlega obecnie dyrektywie Rady 89/647/EWG z dnia 18 grudnia 1989 r. w sprawie wskaźnika wypłacalności instytucji kredytowych ⁽⁵⁾; ryzyko rynkowe wiążące się z tymi pozycjami nie zostało ujęte w dyrektywie 89/647/EWG w precyzyjny sposób; konieczne jest rozszerzenie pojęcia „portfela handlowego” na pozycje w towarach i pozycje w towarowych instrumentach pochodnych, które są utrzymywane w celach obrotu handlowego i obciążone głównie ryzykiem rynkowym; instytucje są zobowiązane przestrzegać niniejszej dyrektywy w odniesieniu do zabezpieczenia się przed ryzykiem cen towarów, które występuje w całej prowadzonej przez nie działalności; popełnianie poważnych oszustw przez niektóre osoby zajmujące się obrotem towarowymi

instrumentami pochodnymi powoduje rosnące zaniepokojenie Wspólnoty i stanowi zagrożenie dla wizerunku i rzetelności działalności związanej z obrotem instrumentami pochodnymi; pożądane jest, by Komisja rozważyła opracowanie odpowiedniej metodologii ostrożnościowej, aby zapobiec tym przestępczym praktykom w przyszłości.

(2) Dyrektywa Rady 93/6/EWG z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie adekwatności kapitałowej przedsiębiorstw inwestycyjnych i instytucji kredytowych ⁽⁶⁾ określa znormalizowaną metodę ustalania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, na jaki narażone są przedsiębiorstwa inwestycyjne i instytucje kredytowe; instytucje opracowały własne systemy zarządzania ryzykiem (modele wewnętrzne), służące bardziej precyzyjnemu pomiarowi, niż umożliwia to metoda znormalizowana, ryzyka rynkowego, na jaki narażone są przedsiębiorstwa inwestycyjne i instytucje kredytowe; należy zachęcać do stosowania bardziej precyzyjnych metod pomiaru ryzyka.

(3) Stosowanie takich wewnętrznych modeli w celu ustalania wymogów kapitałowych wymaga rygorystycznych mechanizmów kontroli wewnętrznej i powinno podlegać uznaniu i nadzorowi ze strony właściwych władz; zapewnienie ciągłej wiarygodności wyników wyliczeń opartych o wewnętrzny model wymaga sprawdzenia za pomocą procedury weryfikacji *ex post*.

(4) Stosowne jest, by właściwe władze mogły zezwalać na stosowanie wymogów równych depozytowi zabezpieczającemu dla kontraktów terminowych i opcji będących przedmiotem obrotu giełdowego, a także przejściowo dla tego samego rodzaju instrumentów pochodnych rozliczanych na rynku kasowym, jako substytutów wymogu kapitałowego wyliczonego dla takich instrumentów zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem, że nie będzie to prowadziło do wymogu kapitałowego, który byłby niższy od wymogu kapitałowego wyliczonego zgodnie z innymi metodami zalecanymi w niniejszej dyrektywie; stosowanie

(1) Dz.U. C 240 z 6.8.1997, str. 24 oraz Dz.U. C 118 z 17.4.1998, str. 16.

(2) Dz.U. C 19 z 21.1.1998, str. 9.

(3) Opinia wydana dnia 7 października 1997 r.

(4) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz.U. C 14 z 19.1.1998), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 marca 1998 r. (Dz.U. C 135 z 30.4.1998, str. 7) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 30 kwietnia 1998 r. (Dz.U. C 152 z 18.5.1998). Decyzja Rady z dnia 19 maja 1998 r.

(5) Dz.U. L 386 z 30.12.1989, str. 14. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/32/WE (Dz.U. L 204 z 21.7.1998, str. 26).

(6) Dz.U. L 141 z 11.6.1993, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/33/WE (Dz.U. L 204 z 21.7.1998, str. 29).

tej zasady nie wymaga, by instytucja dokonywała ciągłej weryfikacji równoważności wymogów równych depozytowi zabezpieczającemu i wymogów kapitałowych ustalonych zgodnie z innymi metodami zalecanymi w niniejszej dyrektywie.

- (5) Zasady przyjęte na wyższym poziomie międzynarodowym mogą, w celu zachęcenia do stosowania bardziej skomplikowanych metod zarządzania ryzykiem opartych na modelach wewnętrznych, prowadzić do niższych wymogów kapitałowych dla instytucji kredytowych z państw trzecich; te instytucje kredytowe konkurują z przedsiębiorstwami inwestycyjnymi i instytucjami kredytowymi zarejestrowanymi w Państwach Członkowskich; podobnych bodźców do opracowywania i stosowania modeli wewnętrznych może dostarczyć przedsiębiorstwom inwestycyjnym i instytucjom kredytowym zarejestrowanym w Państwach Członkowskich jedynie poprawka do dyrektywy 93/6/EWG.
- (6) W celu ustalania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, pozycje w złocie i instrumentach pochodnych opartych na złocie powinny być traktowane w sposób podobny do pozycji walutowych.
- (7) Emisja długu podporządkowanego nie powinna automatycznie wyłączać kapitału akcyjnego emitenta z portfela kwalifikującego się do 2 % wagi szczególnego ryzyka zgodnie z załącznikiem I pkt 33 do dyrektywy 93/6/EWG.
- (8) Niniejsza dyrektywa jest zgodna z pracami międzynarodowego forum instytucji nadzoru bankowego w zakresie nadzorczego traktowania ryzyka rynkowego i pozycji w towarach oraz towarowych instrumentach pochodnych.
- (9) W celu zapewnienia harmonijnego stosowania niniejszej dyrektywy konieczne jest zapewnienie możliwości stosowania przejściowego systemu regulacyjnego w zakresie kapitału przedsiębiorstw inwestycyjnych i instytucji kredytowych prowadzących znaczącą działalność w zakresie towarów, które posiadają zdywersyfikowany portfel towarów i nie są jeszcze w stanie stosować modeli w celu ustalania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów.
- (10) Niniejsza dyrektywa jest najbardziej odpowiednim środkiem realizacji pożądanego celu i nie wykracza poza to, co jest konieczne do ich osiągnięcia,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ;

Artykuł 1

W dyrektywie 93/6/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1. Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

- a) ustęp 6 lit. a), a także część wstępna i podpunkty i) i ii) ust. 6 lit. b) otrzymują brzmienie:

„a) pozycje otwierane na własny rachunek w instrumentach finansowych, towarach i towarowych instrumentach pochodnych przeznaczonych do odsprzedaży i/lub nabywane przez instytucję z zamiarem uzyskania krótkoterminowych korzyści płynących z rzeczywistych i/lub oczekiwanych różnic między ceną nabycia a ceną sprzedaży, bądź też z innych zmian cen lub stóp procentowych, jak również pozycje w instrumentach finansowych, towarach i towarowych instrumentach pochodnych powstałe w wyniku usług brokerskich z dopasowaniem kwot kapitałowych oraz pozycje otwierane w celu zabezpieczenia innych składników portfela handlowego;

b) zaangażowania wynikające z transakcji nierozliczonych, z dostaw instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie i z pozagiełdowych instrumentów pochodnych, określonych w załączniku II ust. 1-3, i 5, zaangażowania wynikające z umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu i z udzielania pożyczek papierów wartościowych i towarów, gdy transakcje te, określone w załączniku II ust. 4, odnoszą się do papierów lub towarów zaliczonych do portfela handlowego według definicji podanej w lit. a), oraz zaangażowania wynikające z umów z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu i z zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów opisanych w tym samym ustępie, pod warunkiem uzyskania zgody właściwych władz, o ile wszystkie te transakcje spełniają warunki określone poniżej bądź to w podpunktach i), ii), iii) i v), bądź też w iv) i v):

i) zaangażowania podlegają codziennej wycenie według bieżącej wartości rynkowej zgodnie z procedurą ustanowioną w załączniku II;

ii) wartość zabezpieczenia jest korygowana celem uwzględnienia istotnych zmian wartości papierów wartościowych lub towarów będących przedmiotem danej umowy albo transakcji, zgodnie z zasadą uznaną za dopuszczalną przez właściwe władze”;

- b) punkty 15 i 16 otrzymuje brzmienie:

„15. »gwarancja subskrypcyjna« oznacza papier wartościowy dający posiadaczowi prawo do nabycia instrumentu bazowego po ustalonej cenie w terminie do daty wygaśnięcia gwarancji lub w dniu wygaśnięcia gwarancji. Rozliczenie gwarancji subskrypcyjnej może nastąpić bądź przez dostawę instrumentu bazowego, bądź przez płatność gotówkową.

16. »finansowanie zapasów« oznacza pozycje, w których fizyczny zapas został sprzedany w terminie przyszłym, a koszt sfinansowania został zablokowany do daty sprzedaży w terminie przyszłym»;

c) punkt 17 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„17. »umowa z udzielonym przyrzeczeniem odkupu« i umowa z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oznaczają jakąkolwiek umowę, zgodnie z którą instytucja lub jej kontrahent przekazuje drugiej stronie papiery wartościowe lub towary albo gwarantowane prawa odnośnie do tytułu do tych papierów lub towarów, gdy gwarancji takiej udzieliła uznana giełda posiadająca prawo do tych papierów lub towarów, przy czym umowa nie zezwala instytucji na jednoczesne przekazanie ani zastawienie danego papieru wartościowego lub towaru na rzecz więcej niż jednego kontrahenta, a warunkiem transakcji jest zobowiązanie odkupu tych papierów (albo zastępczych papierów wartościowych lub towarów o tych samych cechach) po określonej cenie w ustalonym terminie przyszłym, bądź też w terminie, który ustali strona przekazująca; dla instytucji sprzedającej papiery wartościowe lub towary transakcja ta stanowi umowę z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, natomiast dla instytucji kupującej papiery lub towary stanowi ona umowę z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu»;

d) punkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18. »udzielanie pożyczek papierów wartościowych lub towarów« i »zaciąganie pożyczek papierów wartościowych lub towarów« oznaczają jakiekolwiek transakcje, w których instytucja lub jej kontrahent przekazuje drugiej stronie papiery wartościowe lub towary, otrzymując odpowiednie zabezpieczenie, a warunkiem transakcji jest zobowiązanie drugiej strony do zwrotu papierów lub towarów odpowiadających papierom lub towarom otrzymanym, w danym terminie przyszłym lub na żądanie strony przekazującej; dla instytucji przekazującej papiery wartościowe lub towary transakcja taka stanowi transakcję udzielenia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, natomiast dla instytucji otrzymującej papiery lub towary stanowi transakcję zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów.

Zaciągnięcie pożyczki papierów wartościowych lub towarów traktowane będzie jako transakcja zawarta między stronami profesjonalnymi, gdy kontrahent jest objęty koordynacją środków ostrożnościowych na poziomie Wspólnoty lub jest instytucją kredytową strefy A w rozumieniu definicji zawartej w dyrektywie 89/647/EWG, bądź uznanym przedsiębiorstwem inwestycyjnym z państwa trzeciego, a także wówczas, gdy transakcja została zawarta z uznaną izbą rozliczeniową lub giełdą.»

2. W art. 4 ust. 1, punkty i) i ii) akapit pierwszy otrzymują brzmienie:

„i) wymogi kapitałowe z tytułu działalności zaliczonej do portfela handlowego, obliczone zgodnie z załącznikiem I, II, i VI, a także jeśli właściwe zgodnie z załącznikiem VIII;

ii) wymogi kapitałowe z tytułu całej działalności prowadzonej przez instytucję, obliczone zgodnie z załącznikiem III i VII, a także jeśli właściwe zgodnie z załącznikiem VIII”

3. W art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. »Niezależnie od przepisu ust. 1, te instytucje, które wyliczają wymogi kapitałowe z tytułu działalności zaliczonej do portfela handlowego zgodnie z załącznikiem I i II, a także jeśli to właściwe zgodnie z załącznikiem VIII, mają obowiązek nadzorowania i kontroli koncentracji wysokiego ryzyka zgodnie z dyrektywą 92/121/EWG, jednak przy zastosowaniu modyfikacji określonych w załączniku VI do niniejszej dyrektywy«.

4. W art. 7 ust. 10 oraz część wstępna art. 7 ust. 11 otrzymują brzmienie:

„10. Gdy właściwe władze nie korzystają z możliwości odstąpienia od wymogów przewidzianych w ust. 7 i 9, to mogą do celów obliczenia w ujęciu skonsolidowanym wymogów kapitałowych określonych w załączniku I i VIII oraz ryzyka wobec klientów określonych w załączniku VI — zezwolić na saldowanie pozycji netto w portfelu handlowym jednej instytucji z pozycjami netto w portfelu handlowym drugiej instytucji zgodnie z zasadami określonymi w załączniku I, VI i VIII.

Ponadto władze te mogą zezwolić na saldowanie pozycji walutowych jednej instytucji z pozycjami walutowymi drugiej instytucji zgodnie z zasadami określonymi w załączniku III i/lub załącznik VIII. Władze te mogą także zezwolić na saldowanie pozycji w towarach jednej instytucji z pozycjami w towarach drugiej instytucji zgodnie z zasadami określonymi w załączniku VII i/lub załącznik VIII.

11. Właściwe władze mogą także zezwolić na odpowiednie saldowanie pozycji portfela handlowego, pozycji walutowych i pozycji w towarach podmiotów umiejscowionych w państwach trzecich, o ile spełnione są równocześnie następujące warunki:”.

5. W art. 8 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Właściwe władze nałożą na instytucje obowiązek bezwzględnego zgłoszenia każdego przypadku niewykonania zobowiązań przez kontrahenta, z którym zawarły umowę z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu bądź przeprowadziły transakcję udzielenia lub zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów. Komisja przedstawi Radzie sprawozdanie na temat takich przypadków oraz wnioski płynące z tych przypadków dla sposobu traktowania takich umów i transakcji w niniejszej dyrektywie najpóźniej przed upływem trzech lat od daty, określonej w art. 12. Sprawozdanie takie będzie także omawiało sposoby

spełniania przez instytucje tych spośród warunków określonych w art. 2 ust. 6 lit. b) podpunktów i)–v), które się do nich stosują, w szczególności warunku określonego w podpunkcie v). Ponadto, sprawozdanie będzie przedstawiało szczegóły dotyczące wszelkich zmian proporcji między skalą tradycyjnej działalności kredytowej instytucji, a skalą działalności kredytowej prowadzonej za pomocą umów z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów. Komisja przedstawi odpowiednie propozycje w tym zakresie, jeśli na podstawie tego sprawozdania oraz innych informacji dojdzie do wniosku, że w celu zapobiegania nadużyciom niezbędne jest podjęcie dalszych środków bezpieczeństwa.”

6. Dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Do dnia 31 grudnia 2006 r. Państwa Członkowskie mogą zezwolić zarejestrowanym w nich instytucjom na stosowanie minimalnych stóp narzutu, stóp przeniesienia i stóp rzeczywistych określonych w poniższej tabeli zamiast stóp określonych w załączniku VII ust. 13, 14, 17 i 18 pod warunkiem, że instytucje w opinii swych właściwych władz:

- i) prowadzą znaczącą działalność w zakresie obrotu towarowego;
- ii) posiadają zdywersyfikowany portfel towarów; oraz
- iii) nie są jeszcze w stanie stosować modeli wewnętrznych do celów ustalania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów zgodnie z załącznikiem VIII.

Tabela

	Metale szlachetne (z wyjątkiem złota)	Metale podstawowe	Produkty rolne (towary inne niż metale)	Inne, w tym produkty energetyczne
Stopa narzutu (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Stopa przeniesienia (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Stopa rzeczywista (%)	8	10	12	15

Państwa Członkowskie poinformują Komisję o zakresie, w jakim korzystają z niniejszego artykułu”.

7. W załączniku I, II, III i V wprowadza się zmiany, a dodaje się załącznik VII i VIII, zgodnie z Załącznikiem do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

1. Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują, w terminie 24 miesięcy od wejścia w życie, ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Środki te, po przyjęciu przez Państwa Członkowskie, będą zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich oficjalnej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji tekst głównych przepisów prawa krajowego, które przyjmą w zakresie regulowanym przez niniejszą dyrektywę.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 22 czerwca 1998 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. M. GIL-ROBLES

Przewodniczący

W imieniu Rady

J. CUNNINGHAM

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

1. W załączniku I wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 4 skreśla się ostatnie zdanie i dodaje akapit w brzmieniu:

„Właściwe władze mogą zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu giełdowych kontraktów terminowych był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z kontraktem oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu kontraktu terminowego, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Do dnia 31 grudnia 2006 r. właściwe władze mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu pozagiełdowych kontraktów pochodnych, zaliczanych do grupy, określonej w niniejszym ustępie, rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznaną przez te władze był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z kontraktem pochodnym oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu omawianego kontraktu, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII.”;

b) w ust. 5 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Właściwe władze powinny wymagać zabezpieczenia się przed innymi, oprócz ryzyka delta, rodzajami ryzyka związanymi z opcjami. Właściwe władze mogą zezwolić, aby wymóg z tytułu sprzedanych opcji giełdowych był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z opcją oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Do dnia 31 grudnia 2006 r. właściwe władze mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu opcji pozagiełdowych rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznaną przez te władze był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z opcją oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji pozagiełdowej, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Dodatkowo mogą zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu zakupionej opcji giełdowej lub pozagiełdowej był taki sam jak dla jej instrumentu bazowego, pod warunkiem, że wymóg ten nie przekroczy rynkowej wartości opcji. Wymóg z tytułu sprzedanej opcji pozagiełdowej winien być ustalony w relacji do jej instrumentu bazowego.”;

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Gwarancje subskrypcyjne na instrumenty dłużne i kapitałowe należy traktować w taki sam sposób jak opcje, zgodnie z ust. 5”;

d) ust. 33 i) otrzymuje brzmienie:

„i) instrumenty kapitałowe nie będą emitowane przez emitentów, którzy wyemitowali wyłącznie handlowe instrumenty dłużne obciążone obecnie 8 % wymogiem z tabeli 1 przedstawionej w ust. 14 lub obciążone niższym wymogiem wyłącznie dlatego, że są gwarantowane lub zabezpieczone.”

2. W załączniku II wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku transakcji, w których instrumenty dłużne, instrumenty kapitałowe i towary (z wyłączeniem umów z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, umów zaciągania i udzielania pożyczek papierów wartościowych lub towarów) pozostają nierozliczone po ustalonej dacie dostawy, instytucja winna obliczać różnicę cenową, mogącą stanowić jej stratę. Jest to różnica między ustaloną ceną rozliczeniową danego instrumentu dłużnego, instrumentu kapitałowego lub towaru oraz jego bieżącą ceną rynkową, gdy różnica ta może stanowić stratę instytucji. W celu obliczenia wymogu kapitałowego należy różnicę tę pomnożyć przez odpowiedni czynnik z kolumny A w tabeli zamieszczonej w ust. 2.”;

b) ustęp 3.1 i 3.2 otrzymuje brzmienie:

„3.1. Wymaga się, aby instytucja utrzymywała kapitał z tytułu ryzyka kontrahenta jeśli:

i) zapłaciła za papiery wartościowe lub towary przed ich otrzymaniem lub dostarczyła papiery wartościowe lub towary przed otrzymaniem za nie zapłaty;

oraz

ii) upłynął więcej niż jeden dzień od dokonania przez instytucję płatności lub dostawy, w przypadku transakcji transgranicznych.

3.2. Wymóg kapitałowy wynosi 8 % wartości papierów wartościowych lub towarów albo gotówki należnej instytucji, pomnożone przez wagę ryzyka odpowiadającą danemu kontrahentowi”;

c) nagłówek przed ust. 4.1 i akapit pierwszy ust. 4.1 otrzymują brzmienie:

„Umowy z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, umowy udzielenia lub zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych i towarów

4.1. W przypadku umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz w przypadku udzielenia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, dotyczących papierów wartościowych lub towarów zaliczonych do portfela handlowego, instytucja winna obliczać różnicę między wartością rynkową papierów wartościowych lub towarów oraz kwotą pożyczoną przez instytucję lub wartością rynkową zabezpieczenia, jeśli różnica ta jest dodatnia. W przypadku umów z otrzymanym przyrzeczeniem odprzedaży oraz w przypadku zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, instytucja winna obliczać różnicę między kwotą, jaką pożyczyla lub wartością rynkową zabezpieczenia i wartością rynkową papierów wartościowych lub towarów jakie otrzymała, jeśli różnica ta jest dodatnia”.

3. W załączniku III wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeśli suma całkowitej pozycji walutowej netto instytucji i jej pozycji netto w złocie, obliczona zgodnie z procedurą ustaloną poniżej, przekracza 2 % jej łącznych funduszy własnych, to w celu obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego mnoży się tę sumę pozycji walutowej netto i pozycji netto w złocie przez 8 %.

Do dnia 31 grudnia 2004 r. właściwe władze mogą zezwolić instytucjom na obliczanie wymogu kapitałowego mnożąc przez 8 % kwotę nadwyżki sumy całkowitej pozycji walutowej netto i pozycji netto w złocie ponad 2 % łącznych funduszy własnych.”;

b) ustęp 3.1 i 3.2 otrzymuje brzmienie:

„3.1. Po pierwsze, należy obliczyć otwartą pozycję netto instytucji w każdej walucie (łącznie z walutą sprawozdawczą) oraz w złocie. Pozycja ta stanowi sumę następujących elementów (dodatnich lub ujemnych):

— pozycja bieżąca netto (tj. wszelkie pozycje aktywów pomniejszone o wszelkie pozycje pasywów w danej walucie, łącznie z naliczonymi odsetkami lub bieżąca pozycja netto w złocie, w przypadku złota),

— pozycja terminowa netto (tj. wszelkie kwoty do otrzymania pomniejszone o wszelkie kwoty do zapłacenia w ramach terminowych transakcji wymiany i transakcji na złoto, łącznie z giełdowymi kontraktami na waluty i złoto oraz instrumenty bazowe transakcji zamiany nie ujęte w pozycji bieżącej),

— nieodwołalne gwarancje (i podobne instrumenty), których uruchomienie jest pewne, a nieodwołalność prawdopodobna,

— kwota netto przyszłych przychodów/wydatków dotychczas nie naliczonych, ale już w pełni zabezpieczonych (można tu włączyć według uznania instytucji sprawozdawczej, ale za uprzednią zgodą właściwych władz, kwotę netto przyszłych przychodów/wydatków nie ujętych dotychczas w zapisach księgowych ale już w pełni zabezpieczonych terminowymi transakcjami wymiany). Przyjętą zasadę należy stosować w sposób konsekwentny,

— kwota netto ekwiwalentu delta (lub opartego na współczynniku delta) całego portfela opcji walutowych i na złoto,

— wartość rynkowa innych opcji (tj. z wyłączeniem opcji walutowych i na złoto),

— wszelkie utrzymywane celowo przez instytucję pozycje zabezpieczające przed niekorzystnym wpływem kursów walutowych na współczynnik kapitałowy można wyłączyć z rachunku otwartych pozycji walutowych netto. Pozycje takie powinny mieć charakter strukturalny lub niehandlowy, a ich wyłączenie oraz jakakolwiek zmiana warunków tego wyłączenia wymaga zgody właściwych władz. Taką samą zasadę, z zachowaniem tych samych warunków, można stosować do utrzymywanych przez instytucję pozycji dotyczących kwot pomniejszających fundusze własne.

3.2. Właściwe władze powinny mieć możliwość zezwalania instytucjom na stosowanie metody zaktualizowanej wartości netto w rachunku otwartych pozycji netto w każdej walucie i w złocie.”;

c) w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„4. Po drugie, krótkie i długie pozycje netto w każdej walucie innej niż waluta sprawozdawcza oraz długą lub krótką pozycję w złocie należy przeliczyć na walutę sprawozdawczą według kursów bieżących.”;

d) ustęp 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Po drugie, do dnia 31 grudnia 2004 r. właściwe władze mogą zezwolić instytucjom na stosowanie do celów niniejszego Załącznika alternatywnej metody w stosunku do opisanej w ust. 1-6. Wymóg kapitałowy otrzymany tą metodą musi przewyższać 2 % otwartej pozycji netto mierzonej zgodnie z ust. 4 oraz przewidywaną stratę w 99 % przypadków, w ramach analizy zmian kursów walutowych we wszystkich kroczących 10-dniowych okresach w ciągu poprzedzających 3 lat.

Alternatywną metodę opisaną w akapicie pierwszym można stosować wyłącznie pod następującymi warunkami:

- i) właściwe władze ustalają formułę obliczeniową oraz współczynniki korelacji w oparciu o własną analizę zmian kursów walutowych;
- ii) właściwe władze dokonują regularnych weryfikacji współczynników korelacji w świetle zmian na rynkach walutowych.”

4. W załączniku V wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Niezależnie od ust. 1, właściwe władze mogą zezwolić instytucjom zobowiązanym do wypełniania wymogów kapitałowych ustalonych w załącznikach I–VIII na stosowanie alternatywnej definicji wyłącznie do celów wypełnienia tych wymogów”;

b) ustęp. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pożyczka podporządkowana zaliczona do kapitału, określonego w ust. 2 lit. c), nie może przekraczać maksymalnego pułapu 150 % pierwotnych funduszy własnych przeznaczonych na wypełnienie wymogów ustalonych w załączniku I–VIII, zaś maksymalny pułap może osiągać tylko w szczególnych okolicznościach określonych przez odpowiednie władze.”;

c) ustęp 6 i 7 otrzymują następujące brzmienie:

„6. Właściwe władze mogą zezwolić przedsiębiorstwom inwestycyjnym na przekroczenie pułapu pożyczki podporządkowanej zaliczonej do kapitału, określonego w ust. 4, jeśli oceniają to za ostrożnościowo właściwe i pod warunkiem, że suma takich pożyczek podporządkowanych zaliczonych do kapitału oraz pozycji, określonych w ust. 5, nie przekracza 200 % pierwotnych funduszy własnych przeznaczonych na wypełnienie wymogów nałożonych w załączniku I–VIII lub 250 % tej samej kwoty, jeśli przedsiębiorstwa inwestycyjne odejmują pozycję 2 lit. d), określoną w ust. 2, w rachunku funduszy własnych.

7. Właściwe władze mogą zezwolić instytucji kredytowej na przekroczenie pułapu pożyczki podporządkowanej zaliczonej do kapitału, określonego w ust. 4, jeśli uznają to za ostrożnościowo właściwe i pod warunkiem, że suma takich pożyczek podporządkowanych zaliczonych do kapitału i pozycji, określonej w ust. 5, nie przekracza 250 % pierwotnych funduszy własnych przeznaczonych na wypełnienie wymogów nałożonych w załączniku I–III, VI–VIII”.

5. Dodaje się załączniki w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIK VII

RYZYSKO CEN TOWARÓW

1. Każda pozycja w towarach lub w instrumentach pochodnych opartych na towarach powinna być wyrażona w kategoriach standardowych jednostek miary. Bieżąca cena każdego towaru powinna być wyrażona w walucie sprawozdawczej.
2. Przyjmuje się, że pozycje w złocie lub instrumentach pochodnych opartych na złocie obciążone są ryzykiem walutowym i traktowane zgodnie z załącznikiem III lub załącznikiem VIII, w razie potrzeby, do celów obliczania ryzyka rynkowego.
3. Do celów niniejszego Załącznika, pozycje finansujące zapasy można wyłączyć tylko z rachunku ryzyka cen towarów.
4. Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe nie objęte innymi przepisami niniejszego Załącznika należy włączyć do rachunku ryzyka ogólnego z tytułu handlowych instrumentów dłużnych i do rachunku ryzyka walutowego.
5. Jeśli krótka pozycja staje się wymagalna przed długą pozycją, instytucje powinny zabezpieczać się również przed ryzykiem braku płynności, które może występować na pewnych rynkach.
6. Do celów ust. 19, nadwyżka długich (krótkich) pozycji instytucji nad pozycjami krótkimi (długimi) w tym samym towarze lub identycznych giełdowych kontraktach terminowych na towary, opcjach i gwarancjach subskrypcyjnych, stanowi jej pozycję netto w każdym towarze. Właściwe władze powinny zezwolić, aby pozycje w instrumentach pochodnych były traktowane jak pozycje w towarach, na których instrumenty te są oparte, ustanowione w ust. 8-10.
7. Właściwe władze mogą uznawać następujące pozycje jako pozycje w tych samych towarach:
 - pozycje w różnych podkategoriach towarów, w przypadku gdy podkategorie te są wzajemnie wymienne, oraz
 - pozycje w podobnych towarach, jeśli są one bliskimi substytutami oraz jeśli można wyraźnie wykazać korelację między zmianami cenowymi na poziomie nie niższym niż 0,9 w terminie co najmniej jednego roku.

Szczególne instrumenty

8. Terminowe kontrakty giełdowe oparte na towarach i terminowe zobowiązania do nabycia lub sprzedaży poszczególnych towarów należy włączyć do systemu pomiaru jako kwoty teoretyczne w kategoriach standardowych jednostek miary i przypisać im zapadalność w odniesieniu do daty wygaśnięcia. Właściwe władze mogą zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu terminowych kontraktów giełdowych był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z terminowymi kontraktami giełdowymi oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu wynikającemu z obliczeń przeprowadzonych z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Do dnia 31 grudnia 2006 r. właściwe władze mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu pozagiełdowych transakcji pochodnych opartych na towarach, zaliczanych do grupy, określonej w niniejszym ustępie, rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznaną przez te władze, był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z kontraktem pochodnym oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu omawianego kontraktu, który wynikałby z obliczeń dokonanych z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII.
9. Transakcje zamiany towarów z ustaloną ceną jednej strony transakcji i bieżącą ceną rynkową drugiej strony należy włączyć do metody przedziałów zapadalności jako szereg pozycji równych teoretycznej kwocie kontraktu, przy czym jedna pozycja odpowiada każdej płatności z tytułu transakcji zamiany, i zaklasyfikować do tabeli zapadalności przedstawionej w ust. 13. Pozycje są długie, jeśli instytucja płaci stałą cenę a otrzymuje zmienną cenę, a krótkie jeżeli instytucja otrzymuje stałą cenę a płaci zmienną cenę.

Transakcje zamiany towarów, z różnymi towarami po jej obu stronach, należy ujmować w metodzie przedziałów zapadalności w odpowiednich tabelach sprawozdawczych.

10. Do celów niniejszego Załącznika opcje na towary lub na towarowe transakcje pochodne należy traktować tak, jakby były pozycjami równymi co do wartości kwotom bazowym opcji, pomnożonym przez jej parametr delta. Tak otrzymane pozycje można saldować z równoważnymi pozycjami w identycznym towarze bazowym lub towarowej transakcji pochodnej. Wykorzystywany parametr delta winien pochodzić z odpowiedniej giełdy, być wyliczany przez właściwe władze lub jeśli żaden z nich nie jest dostępny albo też w przypadku opcji pozagiełdowych być obliczany przez samą instytucję, z zastrzeżeniem, że właściwe władze powinny być przekonane, że model stosowany przez instytucję jest właściwy.

Jednak właściwe władze mogą także zdecydować, że instytucje wyliczają parametry delta wykorzystując metodologię ustaloną przez te władze.

Właściwe władze powinny wymagać zabezpieczania się przed innymi, oprócz ryzyka delta, ryzykami związanymi z opcjami na towary. Właściwe władze mogą zezwolić, aby wymóg z tytułu sprzedanych opcji giełdowych na towary był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z opcją i że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metody ustalonej w innej części niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Do dnia 31 grudnia 2006 r. właściwe władze mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu pozagiełdowych opcji na towary rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznana przez te władze, był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia to dokładną miarę ryzyka związanego z opcją oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji pozagiełdowej, który wynikałby z obliczeń przeprowadzonych z wykorzystaniem metody ustalonej w innej części niniejszego Załącznika lub z zastosowania metody statystycznej opisanej w załączniku VIII. Dodatkowo mogą zezwolić, aby wymóg z tytułu zakupionych giełdowych lub pozagiełdowych opcji na towary był taki sam jak wymóg z tytułu bazowego towaru, przy ograniczeniu, że wynikający stąd wymóg nie przekracza wartości rynkowej opcji. Wymóg z tytułu sprzedanych opcji pozagiełdowych ustala się w relacji do towaru bazowego.

11. Gwarancje subskrypcyjne dotyczące towarów należy traktować w taki sam sposób jak opcje na towary, zgodnie z ust. 10.
12. Przekazujący towary lub gwarantowane prawa własności towarów w ramach umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz przekazujący towary w ramach umowy udzielenia pożyczki towarów winni włączyć te towary do rachunku wymogu kapitałowego zgodnie z niniejszym Załącznikiem.
- a) *Metoda terminów zapadalności*
13. Instytucja winna stosować oddzielną tabelę zapadalności dla każdego towaru, zgodną z poniższym wzorem. Wszelkie pozycje w danym towarze oraz wszelkie pozycje uznane za pozycje w tym samym towarze, zgodnie z ust. 7, należy zaklasyfikować do odpowiednich przedziałów zapadalności. Fizyczne zapasy należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału zapadalności.

Przedział zapadalności (1)	Stopa narzutu (w %) (2)
0 ≤ 1 miesiąc	1,50
> 1 ≤ 3 miesiące	1,50
> 3 ≤ 6 miesięcy	1,50
> 6 ≤ 12 miesięcy	1,50
> 1 ≤ 2 lata	1,50
> 2 ≤ 3 lata	1,50
> 3 lata	1,50

14. Właściwe władze mogą zezwolić, aby pozycje w tym samym towarze lub pozycje uznawane zgodnie z ust. 7 za pozycje w tym samym towarze były saldowane i zaklasyfikowane do odpowiedniego przedziału zapadalności w kwocie netto w przypadku:

— pozycji w kontraktach z terminem rozliczenia przypadającym w tym samym dniu,
oraz

- pozycji w kontraktach z terminem rozliczenia przypadającym w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli kontrakty sprzedawane są na rynkach z codziennymi datami dostaw.
15. Instytucja powinna następnie obliczyć sumę pozycji długich i sumę pozycji krótkich w każdym przedziale zapadalności. Kwota tej pierwszej (ostatniej) zrównoważona ostatnią (pierwszą) w danym przedziale zapadalności stanowi dopasowaną pozycję w tym przedziale, zaś pozostająca pozycja długa lub krótka stanowi niedopasowaną pozycję w tym przedziale.
 16. Część niedopasowanej długiej (krótkiej) pozycji w danym przedziale zapadalności zrównoważona niedopasowaną krótką (długą) pozycją w kolejnym przedziale zapadalności stanowi dopasowaną pozycję między dwoma przedziałami zapadalności. Część niedopasowanej pozycji długiej lub niedopasowanej pozycji krótkiej, która nie może być w ten sposób zrównoważona, stanowi pozycję niedopasowaną.
 17. Wymóg kapitałowy instytucji z tytułu poszczególnych towarów oblicza się na podstawie odpowiedniej tabeli zapadalności jako sumę następujących elementów:
 - i) suma dopasowanych pozycji długich i krótkich, pomnożonych przez odpowiednie stopy narzutu podane w drugiej kolumnie tabeli przedstawionej w ust. 13 dla każdego przedziału zapadalności oraz przez cenę bieżącą towaru;
 - ii) dopasowana pozycja między dwoma przedziałami zapadalności dla każdego przedziału zapadalności, do którego przenoszona jest pozycja niedopasowana, pomnożona przez 0,6 % (stopa przeniesienia) oraz przez cenę bieżącą towaru;
 - iii) pozostające pozycje niedopasowane, pomnożone przez 15 % (stopa rzeczywista) oraz przez cenę bieżącą towaru.
 18. Całkowity wymóg kapitałowy instytucji z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla każdego towaru zgodnie z ust. 17.
 - b) *Metoda uproszczona*
 19. Wymóg kapitałowy instytucji z tytułu każdego towaru oblicza się jako sumę:
 - i) 15 % pozycji netto, długiej lub krótkiej, pomnożonej przez cenę bieżącą towaru;
 - ii) 3 % pozycji brutto, długiej plus krótkiej, pomnożonej przez cenę bieżącą towaru.
 20. Całkowity wymóg kapitałowy instytucji z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla każdego towaru zgodnie z ust. 19.

ZAŁĄCZNIK VIII

MODELE WEWNĘTRZNE

1. Właściwe władze mogą zezwolić instytucjom, na warunkach ustalonych w niniejszym Załączniku, na obliczanie ich wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i/lub ryzyka cen towarów z wykorzystaniem ich własnych wewnętrznych modeli zarządzania ryzykiem, zamiast metod opisanych w załączniku I, III i VII lub w kombinacji z tymi metodami. W każdym przypadku, wykorzystanie modeli do celów obliczania kapitału nadzorczego wymaga wyraźnej akceptacji właściwych władz.
2. Akceptacja powinna być wydawana jedynie wtedy, jeśli właściwe władze są przekonane, że system zarządzania ryzykiem w instytucji jest koncepcyjnie solidny i kompleksowo wdrożony oraz że w szczególności dotrzymane są następujące standardy jakościowe:
 - i) wewnętrzny model pomiaru ryzyka jest ściśle zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w instytucji i służy jako podstawa sprawozdawczości na temat ekspozycji na ryzyko dla kierownictwa wyższego szczebla instytucji;
 - ii) instytucja posiada jednostkę kontroli ryzyka, niezależną od jednostek operacyjnych i podlegającą bezpośrednio kierownictwu wyższego szczebla. Jednostka ta musi być odpowiedzialna za projektowanie i wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem w instytucji. Winna ona opracowywać i analizować dzienne sprawozdania na temat wyników modelu pomiaru ryzyka oraz na temat odpowiednich środków, które należy podejmować w postaci limitów handlowych;

- iii) zarząd instytucji i kierownictwo wyższego szczebla aktywnie uczestniczą w procesie kontroli ryzyka, a szczebel kierownictwa posiadający wystarczające upoważnienia do wprowadzania zarówno ograniczeń pozycji utrzymywanych przez poszczególnych handlowców, jak i całkowitej ekspozycji instytucji na ryzyko, codzienne weryfikuje sprawozdania opracowane przez jednostkę kontroli ryzyka;
 - iv) instytucja posiada wystarczającą ilość pracowników wykwalifikowanych w wykorzystaniu zaawansowanych modeli w dziedzinach działalności handlowej, kontroli ryzyka, audytu i ewidencji;
 - v) instytucja opracowała procedury monitorowania i potwierdzania zgodności z udokumentowanym zbiorem wewnętrznych zasad i mechanizmów kontroli, dotyczących całokształtu funkcjonowania systemu pomiaru ryzyka;
 - vi) modele instytucji posiadają udokumentowaną historię funkcjonowania w zakresie wystarczającej dokładności pomiaru ryzyka;
 - vii) instytucja regularnie realizuje rygorystyczny program testów skrajnych warunków, a wyniki tych testów są weryfikowane przez kierownictwo wyższego szczebla i odzwierciedlane w zasadach i limitach przez nie ustalanych;
 - viii) instytucja musi przeprowadzać, jako element swojego regularnego procesu kontroli wewnętrznej, niezależną weryfikację systemu pomiaru ryzyka. Weryfikacja ta musi obejmować zarówno działalność jednostek handlowych jak i niezależnej jednostki kontroli ryzyka. Przynajmniej raz w roku instytucja musi przeprowadzić weryfikację całokształtu procesu zarządzania ryzykiem. Weryfikacja ta musi obejmować:
 - adekwatność dokumentacji systemu i procesu zarządzania ryzykiem oraz organizację jednostki kontroli ryzyka,
 - spójność miar ryzyka rynkowego z codziennym zarządzaniem ryzykiem oraz spójność systemu informowania kierownictwa,
 - wykorzystywany przez instytucję proces akceptacji modeli wyceny ryzyka oraz systemów wyceny stosowanych przez pracowników jednostek handlowych i ewidencyjnych,
 - zakres ryzyka rynkowego ujmowanego w modelu pomiaru ryzyka oraz akceptowanie wszelkich istotnych zmian w procesie pomiaru ryzyka,
 - dokładność i kompletność danych o pozycjach, dokładność i zasadność założeń o zmienności i korelacji oraz dokładność wyceny i obliczeń wrażliwości na ryzyko,
 - wykorzystywany przez instytucję proces weryfikacji mający na celu ocenę spójności, terminowości i rzetelności źródeł danych wykorzystywanych do zasilania modeli wewnętrznych, a także niezależność tych źródeł danych,oraz
 - proces weryfikacji stosowany przez instytucję do oceny weryfikacji *ex post* przeprowadzanej w celu oceny dokładności modelu.
3. Instytucja winna monitorować dokładność i funkcjonowanie swojego modelu przez realizację programu weryfikacji *ex post*. Weryfikacja *ex post* winna zapewniać dla każdego dnia roboczego porównanie jednodniowej miary wartości zagrożonej, generowanej przez model instytucji, z wartością wyznaczoną, na koniec kolejnego dnia roboczego. Właściwe władze powinny badać zdolność instytucji do przeprowadzania weryfikacji *ex post* zarówno na rzeczywistych jak i na hipotetycznych zmianach wartości portfela. Weryfikacja *ex post* na hipotetycznych zmianach wartości portfela opiera się na porównaniu wartości portfela na koniec dnia z jego wartością na koniec następnego dnia, przy założeniu braku zmian pozycji. Właściwe władze powinny wymagać, aby instytucje podejmowały właściwe środki mające na celu doskonalenie programu weryfikacji *ex post*, jeśli został uznany za wadliwy.
4. Do celów obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego związanego z handlowymi pozycjami w instrumentach dłużnych i kapitałowych, właściwe władze mogą akceptować wykorzystanie modelu wewnętrznego instytucji, jeśli oprócz zgodności z warunkami ustalonymi w innej części niniejszego Załącznika model:
- objaśnia historyczne wahania cen związanych z portfelem,
 - ujmuje koncentrację w kategoriach wielkości oraz zmiany struktury portfela,
 - jest odporny na niekorzystne warunki,
 - jest testowany w ramach weryfikacji *ex post*, mającej na celu ocenę czy ryzyko szczególne zostało dokładnie ujęte. Jeśli właściwe władze zezwalają na przeprowadzanie weryfikacji *ex post* na podstawie odpowiednich segmentów portfela, musi to być dokonywane w konsekwentny sposób.

5. Instytucje wykorzystujące modele wewnętrzne, które nie zostały zaakceptowane zgodnie z ust. 4, podlegają odrębnemu obciążeniu kapitałowemu z tytułu ryzyka szczególnego, obliczonemu zgodnie z załącznikiem I.
6. Do celów ust. 10 ii) wyniki własnych obliczeń instytucji skaluje się za pomocą mnożnika równego co najmniej 3.
7. Wielkość mnożnika zwiększa się o czynnik dodatkowy równy między 0 a 1, zgodnie z następującą tabelą, w zależności od liczby przekroczeń w ciągu ostatnich 250 dni roboczych, wynikających z weryfikacji *ex post* instytucji. Właściwe władze powinny wymagać, aby instytucje obliczały przekroczenia w konsekwentny sposób, na podstawie weryfikacji *ex post* opartej na rzeczywistych lub hipotetycznych zmianach wartości portfela. Przekroczenie stanowi jednodniowa zmiana wartości portfela przewyższająca jednodniową miarę wartości zagrożonej wygenerowanej przez model instytucji. Do celów określania czynnika dodatkowego liczba przekroczeń powinna być ustalana co najmniej raz na kwartał.

Liczba przekroczeń	Czynnik dodatkowy
Mniej niż 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 lub więcej	1,00

Właściwe władze mogą, w indywidualnych przypadkach i w związku z wyjątkowymi okolicznościami, pominąć wymóg powiększenia mnożnika o czynnik dodatkowy zgodnie z powyższą tabelą, jeśli instytucja wykazała w sposób przekonujący te władze, że takie zwiększenie jest nieuzasadnione oraz że model jest zasadniczo poprawny.

Jeśli liczne przekroczenia wskazują, że model nie jest wystarczająco dokładny, właściwe władze powinny wycofać jego akceptację lub uruchomić odpowiednie środki zapewnijące, że zostanie on niezwłocznie usprawniony.

W celu umożliwienia właściwym władzom ciągłego monitorowania adekwatności czynnika dodatkowego, instytucje powinny niezwłocznie powiadamiać właściwe władze, w każdym przypadku najpóźniej w ciągu pięciu dni roboczych, o przekroczeniach wynikających z ich programu weryfikacji *ex post*, które zgodnie z powyższą tabelą implikowałyby powiększenie mnożnika.

8. Jeśli model instytucji został zaakceptowany przez właściwe władze zgodnie z ust. 4 do celów obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego, instytucja winna powiększyć wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z ust. 6, 7 i 10 o narzut równy jednej z poniższych wielkości:
 - i) część miary wartości zagrożonej odpowiadająca ryzyku szczególnemu, która winna zostać wyodrębniona zgodnie ze wskazówkami nadzorczymi; lub według uznania instytucji;
 - ii) miara wartości zagrożonej dla segmentu portfela obejmującego pozycje dłużne i kapitałowe obciążone ryzykiem szczególnym.

Instytucje korzystające z opcji w ii) powinny zawczasu określić strukturę segmentacji portfela i nie zmieniać jej bez zgody właściwych władz.

9. Właściwe władze mogą pominąć wymóg dotyczący narzutu określony w ust. 8, jeśli instytucja wykaże, że zgodnie z ustalonymi standardami międzynarodowymi jej model ujmuje dokładnie również ryzyko przypadku oraz ryzyko niewywiązania się kontrahenta obciążające jej handlowe pozycje dłużne i kapitałowe.
10. Każda instytucja musi spełnić wymóg kapitałowy wyrażony jako wyższa z następujących kwot:
 - i) wartość zagrożona z poprzedniego dnia obliczona z zachowaniem parametrów określonych w niniejszym Załączniku;

- ii) średnia z dziennych wartości zagrożonych z poprzednich 60 dni roboczych, pomnożona przez czynnik, określony w ust. 6, skorygowany o czynnik, określony w ust. 7.
11. Obliczenie wartości zagrożonej winno podlegać następującym minimalnym standardom:
- i) obliczanie wartości zagrożonej co najmniej raz dziennie;
 - ii) 99-ty percentyl, jednostronny przedział ufności;
 - iii) odpowiednik 10-dniowego okresu utrzymywania pozycji;
 - iv) efektywny okres obserwacji wynoszący co najmniej jeden rok, z wyjątkiem gdy krótszy okres obserwacji jest uzasadniony istotnym skokiem zmienności cenowej;
 - v) kwartalna aktualizacja zbioru danych.
12. Właściwe władze powinny wymagać, aby model ujmował w sposób dokładny wszelkie istotne ryzyka cenowe opcji lub pozycji mających charakter opcjonalny oraz żeby wszelkie inne ryzyka nie ujęte przez model znalazły odpowiednie pokrycie w funduszach własnych.
13. Właściwe władze powinny wymagać, aby model pomiaru ryzyka ujmował wystarczającą liczbę czynników ryzyka, w zależności od skali aktywności instytucji na poszczególnych rynkach. Jako minimum, należy przestrzegać następujących przepisów:
- i) w przypadku ryzyka stopy procentowej, system pomiaru ryzyka winien ujmować zbiór czynników ryzyka odpowiadających stopom procentowym w każdej walucie, w której instytucja utrzymuje pozycje bilansowe lub pozabilansowe wrażliwe na stopy procentowe. Instytucja winna modelować krzywe dochodowości stosując jedno z ogólnie przyjętych podejść. Dla istotnych ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w najważniejszych walutach i na najważniejszych rynkach, krzywa dochodowości powinna być podzielona na co najmniej sześć segmentów zapadalności, w celu ujęcia wahań zmienności stóp wzdłuż krzywej dochodowości. System pomiaru ryzyka musi także ujmować ryzyko niedoskonale skorelowanych przesunięć między różnymi krzywymi dochodowości;
 - ii) w przypadku ryzyka walutowego, system pomiaru ryzyka winien ujmować czynniki ryzyka odpowiadające złotu i poszczególnym walutom obcym, w których denominowane są pozycje instytucji;
 - iii) w przypadku ryzyka cen instrumentów kapitałowych, system pomiaru ryzyka winien wykorzystywać odrębny czynnik ryzyka przynajmniej dla każdego rynku instrumentów kapitałowych, w których instytucja utrzymuje znaczące pozycje;
 - iv) w przypadku ryzyka cen towarów, system pomiaru ryzyka winien wykorzystywać oddzielny czynnik ryzyka przynajmniej dla każdego towaru, w którym instytucja utrzymuje znaczące pozycje. System pomiaru ryzyka musi także ujmować ryzyko niedoskonale skorelowanych przesunięć między podobnymi ale nie identycznymi towarami oraz ryzyko zmian cen terminowych wynikające z niedopasowania zapadalności. Winien także uwzględnić charakterystyki rynkowe, w szczególności daty dostawy i zakres uprawnień handlowców do zamykania pozycji.
14. Właściwe władze mogą zezwolić instytucjom na uwzględnianie empirycznych korelacji w ramach kategorii ryzyka oraz między kategoriami ryzyka, jeśli są przekonane, że system pomiaru korelacji w instytucji jest poprawny i rzetelnie wdrożony.”
-